

zaaknummer 2011T410(3)

6 januari 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

_____ geboren op _____
wonende te _____
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. M.J.A. Nijssen, advocaat te Leiden.

tegen:

_____ geboren op _____, overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 1,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters Karmelietessen
van het Goddelijk Hart van Jezus

en

_____ geboren op _____, overleden op _____
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde 2,
tijdens haar leven lid van de Congregatie van de Zusters Karmelietessen
van het Goddelijk Hart van Jezus

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 februari 2012. Op 6 juni 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van zuster _____, generaal econoom van de Congregatie van de Zusters Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus.

Op 26 november 2013 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Nijssen, voornoemd.

Namens de Congregatie is verschenen zr. _____, voornoemd. Zij werd vergezeld door de heer dr. _____, Officiaal van het Bisdome Haarlem-Amsterdam.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager komt uit een arm gezin bestaande uit een vader, een moeder en een oudere zus. Toen klager zes jaar oud was, werd zijn vader ernstig ziek en werd hij opgenomen in het

Gasthuis. De moeder van klager verbleef op dat moment in een rusthuis. Klager en zijn zeven jaar oudere zus woonden alleen in het ouderlijk huis. De zus van klager ging geregeld bij de moeder op bezoek in het ziekenhuis. Zij kwam dan terug met geld. Klager deed de was, de boodschappen en hij kookte.

Om de hoek woonden een oom en tante maar zij bekommerden zich niet om klager en zijn zus. Zij wilden niets met hen te maken hebben, omdat de moeder van klager zich prostitueerde.

De zus van klager zat op de mulo. Zij ging 's ochtends vroeg de deur uit en kwam aan het einde van de dag weer terug. Klager had dan gekookt. Na het eten ging de zus huiswerk maken of naar vrienden, ook luisterden ze wel naar een hoorspel.

Na bijna een jaar kwamen de buren erachter dat de twee kinderen alleen woonden. Ook de toezienend voogd bekommerde zich niet om de kinderen. De kinderen werden derhalve uit huis geplaatst. De zus van klager werd ondergebracht bij kennissen en klager ging naar het internaat van de Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus.

Toen klager zeven jaar was overleed zijn vader tijdens een operatie aan een hersentumor.

Klager had geen idee dat hij op een internaat zat. De zusters gaven geen les op school. Klager heeft de lijst met namen bekeken die door zr. is overgelegd, maar hij zag geen namen die hem bekend voorkwamen, maar namen zeggen hem niets.

Ten aanzien van aangeklaagde 1:

Aangeklaagde 1 was de huiszuster van het internaat van de Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus te . Zij was de zuster die vaak bij de groep van klager zat. Tevens voerde zij de strafmaatregelen uit.

Klager verbleef op het internaat van 1952-1954.

Het straffen bestond eruit dat klager in de douche werd gezet, met meerdere jongens, en dat de jongens dan met de brandslang werden schoongespoten. De spuit was hard. Klager moest zich geregeld omdraaien. Er werd dan ook hard met de brandslang op de geslachtsdelen gespoten.

Ook werd klager gestraft door hem in het kolenhok op te sluiten.

Klager kan zich nog goed de eerste keer herinneren dat hij de eetzaal binnen kwam. De sfeer was onwerkelijk. Iedereen zat er muistil, doodsbang om straf te krijgen. Iedereen moest stil zitten en recht voor zich uit kijken. Er was niemand die de regels uitlegde. Toen klager daar de eerste keer binnen kwam wist hij van niets. Hij kreeg dus direct met de vlakke hand een klap in zijn gezicht, toen hij nieuwsgierig om zich heen keek.

Klager werd geslagen als hij niet deed wat van hem werd verwacht of als hij sprak zonder toestemming. 's Avonds werden de jongens onder de douche afgespoeld met een krachtige brandslang. Dit was bijzonder pijnlijk met name aan de voorzijde. Als klager zijn handen ervoor hield, moest hij twee uur naakt in de badkamer blijven staan, waarna 'tuchtiging' volgde om te leren dat God niets had aan slappe en zielige jongetjes, die ook nog eens ongehoorzaam zijn. Tijdens de tuchtiging werd klager uitgespreid en vastgebonden aan polsen en enkels. Daarna werd hij met stokken geslagen over zijn hele lijf met uitzondering van zijn hoofd en handen. Daarna volgde weer het spuiten met twee brandslangen. Vervolgens werd er een touwtje gebonden aan de piemel van klager en daar werd hard aan getrokken. Klager werd daarna hard geslagen met een dun en lang 'rietje' op zijn piemel totdat hij het bewustzijn verloor. Klager heeft er littekens aan overgehouden.

Ten aanzien van aangeklaagde 2:

Aangeklaagde 2 was (plaatsvervangend) overste op het internaat van de zusters Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus te .

Tijdens zijn verblijf op het internaat moest klager zich af en toe voor straf melden bij aangeklaagde 2. Zij had de bijnaam 'zuster .'. Om boete te doen moest klager op zijn knieën voor aangeklaagde 2 gaan zitten. Klager moest zijn handen op haar knieën leggen en via de binnenkant van haar benen zijn handen omhoog schuiven. Terwijl klager met zijn handen omhoog ging speelde zij het spelletje 'zoete poes, zoete poes, stoute poes'. Hij moest haar alsdan met zijn hand bevredigen. Klager werd verzocht zich helemaal uit te kleden. Vervolgens ging aangeklaagde 2 met het piemeltje van klager spelen waarbij klager ook oraal werd benaderd. Vervolgens bevredigde aangeklaagde 2 zichzelf in aanwezigheid van klager. Op een gegeven moment keerde aangeklaagde 2 om als een blad aan de boom, dan kreeg hij een kopje thee met een koekje erbij.

Als iemand voor straf naar aangeklaagde 2 moest zeiden de jongens onderling tegen elkaar 'dan krijg je in ieder geval een koekje'.

2.2 Nadat klager de lagere school had doorlopen is hij naar de . School gegaan om de opleiding : te volgen. Hij heeft deze opleiding niet afgemaakt. Toen hij vijftien jaar en acht maanden was heeft klager zich aangemeld voor de keuring

Klager doorliep de strenge keuringen en tekende een contract van zes jaar. Na afloop van dit contract tekende klager voor 4 jaar bij. Na afloop van dit contract is klager bij . in . gaan werken. In 1974 is klager een eigen . begonnen, waar hij les gaf in verschillende . In 2009 heeft klager zijn . moeten sluiten. Dit kwam mede door zijn gezondheidstoestand. Klager heeft meerdere malen een hernia gehad en hij lijdt aan de ziekte van Paget, een reumatische botaandoening.

Klager trouwde op zijn achttiende. Uit dit huwelijk zijn een zoon en een dochter geboren. Het huwelijk heeft achttien jaar stand gehouden.

Nadat klager een paar jaar alleen is geweest trouwt hij voor een tweede maal. Uit dit huwelijk worden geen kinderen geboren. Wel erkent klager de vier kinderen van zijn tweede vrouw. Dit huwelijk houdt vijftien jaar stand.

In 2004 trouwt klager met zijn huidige echtgenote.

Klager heeft nooit hulp gezocht om tot verwerking van het misbruikt te komen. Klager is van mening dat erover praten het niet beter maakt. Klager is altijd bezig geweest en heeft het seksueel misbruik op die manier verdrongen. Klager heeft zijn tweede vrouw globaal iets verteld over het seksueel misbruik. Zijn huidige vrouw weet er wel van. Maar als klager erover vertelt, heeft hij het gevoel dat hij het opnieuw beleeft. Klager heeft het altijd weggestopt, maar in 1983-1984 borrelde het op. Hij heeft toen besloten zijn verhaal op papier te zetten. Daarna heeft hij het weer weggestopt. Klager bevond zich in 1983 in een moeilijke periode in zijn leven. Klager was dakloos en sliep in auto's. Klager had veel tijd om na te denken. Klager is toen begonnen te schrijven over zijn vroegste herinneringen, dit was vanaf de leeftijd van ongeveer zes jaar. Van voor die tijd herinnert klager zich slechts fragmenten. Klager heeft dit 'boek', waarvan hij ter zitting een deel overlegt, laten lezen aan ongeveer drie mensen, waaronder de zus van klager en mr. Nijssen.

Klager heeft in zijn leven diverse religies onderzocht, is meerdere malen gedoopt, maar heeft uiteindelijk moeten concluderen dat hij door hetgeen hem is overkomen een sterke aversie tegen het geloof heeft ontwikkeld.

Door het seksueel misbruik, waarbij klager heeft geleerd dat seksuele handelingen verricht dienen te worden in ruil voor goederen, heeft klager een ernstig vertekend wereldbeeld gekregen. Het was klager, zeker in zijn jeugd jaren, niet duidelijk wat wel en wat geen 'normaal' gedrag was. Dit heeft zijn weerslag gehad op zijn werk als

2.3. Klager wenst erkenning van de gebeurtenissen. Dit is voor klager een belangrijk onderdeel van de verwerking van de gebeurtenissen in zijn jeugd. Klager vindt het belangrijk dat men weet wat zich heeft afgespeeld en wellicht nog steeds afspeelt.

Tenslotte is klager op zoek naar een bepaalde vorm van genoegdoening. Het is voor klager belangrijk dat er op een bepaalde manier, ook financieel, spijt wordt betuigd.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in haar reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagden. Zij heeft in haar reactie alleen iets opgeschreven over aangeklaagde 1 omdat over aangeklaagde 2 helemaal niets bekend is. Zij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat zij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt. Wel heeft zij iemand gesproken die ook op het internaat had gezeten in de periode voor klager. Hij herkent de sfeer, zoals die door klager is geschetst, niet.

De Congregatie acht de door klager verweten feiten absoluut verwerpelijk; de beschreven gedragingen druisen geheel in tegen hetgeen de zusters van de Congregatie nastreven. Indien aangeklaagden klager inderdaad seksueel hebben misbruikt kunnen zij niet anders dan klager hun excuses aanbieden en hun spijt betuigen.

Voorts bedankt zr. ! klager voor het overhandigen van het door hem geschreven boek en het in haar gestelde vertrouwen door het ook te mogen lezen.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. De verklaring van klager is op de Klachtencommissie authentiek en oprecht overgekomen. Ondanks alle vreselijke details die klager zich nog kan herinneren zijn er in de thans voorliggende zaken echter geen feiten of omstandigheden aan het licht gekomen die de verklaring van klager ondersteunen.

Klager heeft een afschrift overgelegd van een boek dat door hem in 1983 is geschreven. De Klachtencommissie is van mening dat dit boek, helaas voor klager, niet als steunverklaring kan dienen, daar het zijn eigen verhaal is.

4.4. Gelet op bovenstaande overwegingen heeft de Klachtencommissie moeten vaststellen dat voor de feiten die klager heeft gesteld onvoldoende bewijs is gevonden, zodat de Klachtencommissie niet tot gegrondverklaring van de klacht kan adviseren, aangezien voor een positief advies de enkele verklaring van klager niet voldoende is. Daarmee wil overigens bepaald niet gezegd zijn dat de door klager gestelde feiten niet waar zijn.

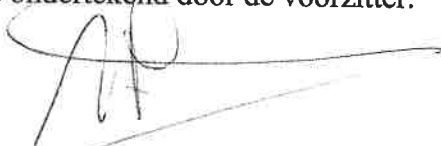
De Klachtencommissie realiseert zich dat dit voor klager een grote teleurstelling is, maar zij wil klager mee geven grote bewondering te hebben voor de wijze waarop klager zijn zaak voor de Klachtencommissie heeft verwoord.

Indien in de toekomst alsnog gegevens bekend worden die de klacht ten aanzien van deze aangeklaagden, ondersteunen dan bestaat voor hem de mogelijkheid om ten aanzien van deze aangeklaagden herziening van de uitspraak te verzoeken.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Karmelietessen van het Goddelijk Hart van Jezus de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 6 januari 2014 door mr. H.J. Schepen, voorzitter, drs. L. Erfmeijer en mr. F.A.A. Duynstee, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.